

‘Wat staan we hier eigenlijk te doen?’

Toneelgroep Amsterdam is in een Big Brotherhuis getrokken voor zijn nieuwe voorstelling. Daarin doolt men rond met pijnlijke gevolgen. Spannend en verwarrend voor de acteurs. ‘Wat staan we hier nou eigenlijk te doen?’

MAARTJE DEN BREEJEN

DE ZOLDER van Toneelgroep Amsterdam aan de Prinsengracht is voor de repetities ingericht als een aftands Big Brotherhuis met merkwaardig meubilair. In de gemeenschappelijke ruimte staat een fitnessapparaat, dat meteen ook op een martelwerktuig lijkt, met stenen als gewichten. Er staat ook een gigantisch bed, waar alle bewoners van dit huis samen in slapen.

Terwijl de acteurs van Toneelgroep Amsterdam (TA) en een aantal gastacteurs door de vertrekkende dolen, worden ze door cameramensen gevolgd, en verschijnen zij op tv-schermen. Ze zijn live in de uitzending.

Het is meteen duidelijk dat voor deze voorstelling, *Huis van de toekomst*, de multimediale regisseur Carina Molier te gast is bij TA. Molier situeert haar voorstellingen altijd in hyperrealistische woonruimtes met een aftandse inrichting. En die woonruimtes worden meestal bevolkt door mensen uit het alternatieve circuit: kunstenaars, goeroes, wetenschappers, helderzienden, dichters en schrijvers.

Een van haar eerste projecten was *Postcards from the stoned age*, een voorstelling over de drugs-scene in de jaren zeventig. Later maakte ze *Zuid Zuid West*, een voorstelling over de softporno-industrie van de jaren zeventig. Verder maakte Molier ook nog *Chelsea girl*, een multimedia-project over Velvet Underground-zangeres Nico. En *Ruigoord I* en *Ruigoord II* over een sekte van multimedia-hippies.

Net als bij die laatste voorstellingen bestaat het decor nu uit een groot poppenhuis, waar je als publiek omheen kunt lopen. Ook nu blijft de bar tijdens de voorstelling gewoon open, en wie wil vertrekken, zal niet met verstoorde blik worden aangekeken.

Net als bij *Ruigoord I* en *II* zijn de bewoners van het huis ook hier bezig met semi- en wetenschappelijke gedragsexperimenten. Ook hier wordt langzaam een sfeer van roesbeleving en extase opgebouwd. Alleen zijn de bewoners van het

huis dit keer geen sekteleiden. De acteurs spelen hier leden van de samenleving, die maanden samen zullen leven om onder het toezicht oog van de camera over de toekomst na te denken en haar te voorstellen en te beïnvloeden.

Een soefistische presentator (Sabri Saad El-Hamus) voert gesprekken met de deelnemers en confronteert ze met elkaar. Maar het experiment loopt uit de hand. Er valt een dode en het programma wordt stopgezet. De opnamen verdwijnen in een archief. Totdat de oude *Huis van de toekomst*-bewoners weer bijeen worden geroepen voor een reünie en een evaluatie.

Op dat moment begint de voorstelling en kijkt het publiek samen met de personages naar de beelden van een aantal maanden geleden. Een pijnlijke reconstructie volgt.

Carina Molier doet een doorloop die dag met haar acteurs. Dat wil zeggen dat de voorstelling van begin tot eind wordt gespeeld. Later op de dag zal ze zeggen, dat het een zootje was. De acteurs vinden hun ritme niet, ze improviseren, maar vinden de juiste toon niet. En dat terwijl het een dag tevoren juist geweldig ging, doorzichtig was, goed te volgen. Maar Molier maakt zich niet al te nerveus. Ze heeft nog even de tijd.

De personages zijn gemodelleerd naar figuren uit de werkelijkheid. John Sheppard bijvoorbeeld speelt een kunstenaar die sterke gelijkenis vertoont met Joep van Lieshout. Deze bouwt aan de Keileweg al geruime tijd aan zijn AVL-Ville, een ‘vrijstaat’ met een eigen vlag, eigen geld en zelfs een eigen grondwet. De kunstenaar die Sheppard speelt ‘maakt objecten, waarmee de burgers zich kunnen wapenen tegen de hectische samenleving.’

Janni Goslinga speelt een helderziende bedrijfscoach. Halina Reijn komt met blond haar de repetitieruimte binnen, vanwege haar rol van albino in de film *Blind* van Tamar van den Dop. Als de repetities beginnen, zet ze een zwarte pruik op. Ze speelt Anna, een ondoorgrondelijk figuur, die ‘virtueel communicatiedeskundige’ wordt genoemd.

Benjamin de Wit speelt een schrijver, regisseur, die alleen in bed zijn muts afzet. Op de film zien we Matthias Mooij als filosoof die zich met ‘de verdichting van de tijd’ bezighoudt. Hij is degene die om het leven komt.

Carina Molier onderbreekt de spelers pas als ze het echt niet meer kan aanzien dat de sfeer veel te snel explosief wordt. Er is wel een draaiboek, maar – zo vertelt actrice Frieda Pittoors tijdens lunchtijd: acte-

ren op een podium waar het publiek van alle kanten op kan kijken, en waar ook nog eens cameramensen rondlopen, is compleet anders dan acteren op een omljst toneel. “Op een gewoon toneel houdt je rekening met de zichtlijnen. Je weet waar je moet gaan staan. Je weet waar je medespelers zich bevinden.”

In het Huis van de Toekomst dolen de acteurs als de verveelde bewoners van Big Brother door de vertrekken, terwijl ze onderwijl voortdurend rekening moeten houden of ze het spel wel levendig en spannend houden. Pittoors: “Ik vraag me tijdens het spelen wel eens af: wat staan we hier nu eigenlijk te doen?”

Met het publiek gebeurt ook iets wonderlijks. Als toeschouwer ben je meteen vertrouwd met de tv-beelden van een reality-soap. Maar nieuw is de ervaring dat je ook meteen ziet, hoe die soap tot stand komt. Hierdoor word je je bewust van de manier waarop tv-camera's en regisseurs je in de rol van voyeur dwingen. En dat is precies wat Carina Molier onderzoekt. Ze laat figuren zien die dwars tegen alles in tegen de kleinzieligheid en geestvernaauwing vechten. Een gevecht dat zelfs met de dood bekocht kan worden.

Huis van de toekomst gaat zondag in

première in het Compagnietheater, daar t/m 1 april. www.toneelgroepamsterdam.nl

HET PUBLIEK WORDT IN DE ROL VAN VOYEUR GEDWONGEN CARINA MOLIER REGISSEERT TGA IN MULTIMEDIAPROJECT

